

Toimintasuunnitelma vuodelle 2023

YLEISTÄ

Vuosi 2023 on Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n (STOD) 55. toimintavuosi. STODin tehtävä valtakunnallisena ammatti- ja kulttuurijärjestönä on valvoa jäsenistönsä etuja ja toimia maan teatteritaiteen ja kulttuuripolitiikan kehittämiseksi. Teatteritaiteen laatu ja monipuolisuus ovat tärkeitä arvoja.

STODin toiminnan keskiössä ovat jäsenten ammatillisen ja taiteellisen toiminnan resurssit. Ammattilaisten työn arvostus ja työllisyyden lisääminen ovat STODin tavoitteita. STOD puolustaa teatteritaiteen perusrahoitusta sekä teatterikentän rakenteita.

Vaikuttamisen välineenä on viestintä ja julkinen keskustelu teatteritaiteen laadusta ja merkityksestä ihmisille ja yhteiskunnalle.

STOD kehittää keskustelu- ja toimintayhteyksiä freelance-taiteilijoiden, vapaiden teatteriryhmien ja vakiintuneiden teattereiden kesken. Yhtenä keinona on STODin järjestämät jäsentapaamiset. STOD pyrkii edistämään teattereiden henkilöstöryhmien keskinäistä vuoropuhelua.

Teatterikentän rahoituksen kehittymistä seurataan tiiviisti ja huomiota kiinnitetään teattereiden toimintamahdollisuuksiin.

Tavoitteidensa toteuttamiseksi STOD toimii yhteistyössä alan keskeisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa. STOD pyrkii Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton jäsenenä aktivoimaan Temeä ja sen jäsenjärjestöjä yhteistoimintaan.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

1. Teatteriohjaajien ja dramaturgien edunvalvonta

Ohjaajien ja dramaturgien työt ammattiteattereissa ovat vähentyneet. STODin 385:stä jäsenestä työikäisiä on 238 – mutta heistä vain noin 30 on kiinnitettyinä VOS-teattereissa. Suomalaista teatteritaidetta ohjataan ja dramatisoidaan freelancereiden voimin. Ensemblejä on vaikea rakentaa vierailijoiden varaan, sillä he ovat taloissa ja ryhmissä vain lyhyen vierailunsa ajan määräaikaisissa työsuhteissa.

STODin viesti teattereille on, että taiteilijoiden vakanssit tulee säilyttää ja uusia vakituisia vakansseja lisätä. Tämä kehitys on teattereiden ja teatteritaiteen etu, sillä ohjelmistoja tulisi rakentaa yhdessä ammattiohjaajien ja -dramaturgien kanssa.

STOD pyrkii edistämään sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista alan työmarkkinoilla ja palkoissa. Tätä vaikuttamistyötä STOD tekee mm. julkaisemalla ohjaajatilastoja, joissa STOD seuraa sitä ketkä suomalaisissa VOS-teattereissa ohjaavat: ovatko he koulutettuja ammattiohjaajia sekä ohjaajien sukupuolta. Tilastojen valossa näyttää mm. siltä, että naiset ohjaavat pienillä

näyttämöillä ja heitä on joissakin teattereissa huolestuttava vähemmistö. Miehet ohjaavat isoille näyttämöille

2. Jäsentapaamiset

Hallitus toivoo jäsenistön osallistuvan kevään vuosikokoukseen 23.4.2023 päättämään STODin toiminnasta ja tavoitteista.

STOD järjestää aamukahveja etänä sekä teatterikäyntejä jäsenille. Alkuvuonna järjestettiin jäsenmatka Lahden kaupunginteatteriin, keväällä mennään katsomaan Teakin kandidoita ja syksyllä järjestetään tutustumiskäynti johonkin teatteriin, jossa katsotaan esityksiä ja tavataan tekijöitä.

STOD jatkaa teemoitettujen aamukahvit järjestämistä jäsenille:

9.1. klo 9-10 vieraana on teatterinjohtaja Alma Lehmuskallio,

6.2. klo 9-10 teemana on ohjaajan työajat ja vieraana Temen työehtoasiantuntija Ava Lainema sekä

6.3. klo 9-10 kulttuuripoliittiset aamukahvit, jossa vieraina ovat sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Paula Risikko (kok) ja varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta (dem).

Aamukahveilla jäsenet ovat nostaneet esiin työssäjäaksamisen ja työhyvinvoinnin. Näitä tärkeitä teemoja tullaan käsittelemään Floor is ours -hankkeen loppuraportin yhteydessä. STOD pyrkii järjestämään aiheesta seminaarin, jonka puhujaksi kutsutaan hankkeen tutkija Heli Ansio.

Yhdessä Näyttelijäliiton ja Temen kanssa STOD järjestää rasminvastaisen seminaarin syksyllä 2023. Aloite seminaarista nousi Näyttelijäliiton tekemästä kyselystä, jonka mukaan teatterialalla on rasismia.

3. Kulttuuripoliittikka

STOD vaikuttaa teatteri- ja kulttuuripoliittikkaan yhteistyössä Temen ja sen jäsenjärjestöjen ja muiden alan keskeisten toimijoiden kanssa.

Keskustelua teatteritaiteen laadusta, monipuolisuudesta, rahoituksesta ja rakenteista sekä niiden yhteensopivuudesta jatketaan.

Thalia-juhla järjestetään maailman teatteripäivänä 27.3. Q-teatterissa, jossa STOD jakaa ohjaajapalkinnon.

Eduskuntavaalivuonna STOD pitää esillä ammattimaisen teatteritaiteen ja kulttuurin merkitystä sekä julkisen rahoituksen riittävyttä. STOD seuraa tiiviisti Temen kanssa vaalien kulttuuri- ja taidepoliittisia kannanottoja puolueilta sekä ehdokkailta.

STOD kutsuu jäseniä pienryhmissä säännöllisesti teatteriin ja esityksen jälkeen järjestettäviin keskustelutilaisuuksiin. Jäsenten kanssa käydään sisällöllistä keskustelua teatteriesitysten oheen järjestyissä jäsentapaamisissa.

STOD on organisoimassa kansainvälistä haastattelusarjaa teatterinjohtajista mm. yhdessä Stefin ja Svenska Teaternin väen kanssa.

Alan toimintaedellytysten parantamiseksi pyritään yhteistyöhön seuraavien keskeisten toimijoiden kanssa:

1. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry ja sen jäsenjärjestöt
2. Suomen Näyttelijäliitto
3. Teatterin Tiedotuskeskus
4. Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto
5. Kopiosto
6. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu
7. Helsingin yliopiston teatteritiede
8. Aalto-yliopisto
9. Kustannus Oy Teatteri (Teatteri- Tanssi- ja Sirkuslehti)
10. Teatterikeskus
11. Pohjoismainen ohjaajaneuvosto, NSIR
12. Uuden näytelmän ohjelma UNO
13. CEFISTO Centralförbundet för Finlands Svenska Teaterorganisationer r.f
14. Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat
15. Suomen Teatterijohtajaliitto
16. Näyttelijätyön laitos, Näty
17. Tutkivan teatterityön keskus
18. Opetus- ja kulttuuriministeriö
19. Taike
20. Teksti-yhteisö
21. ITI
22. TTU
23. Arkadia-seura

4. Koulutuspolitiikka

Ammattitaitoa kehittävää koulutustoimintaa järjestetään ammattiryhmäkohtaisesti yhteistyössä Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa. STOD järjestää myös omia ammatillisia seminaareja.

Pyritään vaikuttamaan täydennyskoulutuksen kehittämiseen alan ammattiteissa toimivien tarpeita vastaavaksi ja saavutettavaksi. Erityisesti freelance-taiteilijoiden täydennys- ja jatkokoulutusmahdollisuuksia tulee parantaa sekä saada koulutuksen hinta vastaamaan taiteilijoiden tulotasoa.

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa informoidaan opiskelijoita STODin toiminnasta ja työelämän perusteista. STOD tapaa vastavalmistuneita ohjaajia ja dramaturgeja heidän opintojensa päättyessä, jotta he järjestäytyisivät.

STOD suunnittelee rasisminvastaista koulutusta jäsenistölleen yhteistyössä Näyttelijäliiton kanssa. Näyttelijäliiton aloitteesta lähtenyt koulutus on määrä järjestää syyskaudella 2023.

5. Kansainvälinen yhteistyö

STODin jäsenet ovat Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n kautta jäseninä maailmanlaajuisessa teatteri- ja av-alan työntekijäjärjestössä UNI:ssa (Union Network International). STOD seuraa tätä kautta kansainvälistä kehitystä sopimuksissa, lainsäädännössä sekä tekijänoikeuskysymyksissä.

Pohjoismainen yhteistyö on STODille tärkeää. Se kanavoituu Nordisk Sceninstruktörrådetin (NSIR) kautta, jossa pohjoismaisten ammattiliittojen kanssa vaihdetaan tietoa maiden teatterikentän toiminnasta, rahoituksesta, rakenteista, ajankohtaisista kysymyksistä ja ilmiöistä. Pohjoismaisen teatterikentän tunteminen tuo sisältöä myös STODin työhön. Seuraava tapaaminen on 2023 Norjassa.

Viron Teatteriohjaajien Liiton kanssa solmitun 2-vuotisen kulttuurivaihtosopimuksen edellyttämää yhteistyötä jatketaan. Viron ohjaajaliitto kutsutaan myös NSIR-tapaamisiin.

6. Viestintä

STOD hoitaa tiedotusta Temen sähköisen viikkokirjeen Temeläisen kautta. STOD lähettää jäsenilleen myös omia jäsenkirjeitä ja kutsuja.

STODin kotisivuja ylläpidetään ja kehitetään samansuuntaiseksi Temen jäsenjärjestöjen kanssa. Kotisivuilla pyritään tiedottamaan tapahtumista. STODilla on Facebook-ryhmä, joka on suunnattu ensisijaisesti jäsenille sekä julkinen Instagram-tili.

Maaliskuussa 2023

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n hallitus